Jaarplan en begroting 2026 van Stichting voor Christelijke Filosofie

---

Dit is het derde jaarplan als onderdeel van het meerjarenbeleidsplan 2024-2028. De focus ligt ook dit jaar op het uitwerken van de speerpunten die zijn geformuleerd in het meerjarenbeleidsplan. Deze punten zijn:

1. Verbreden van ons aanbod met het oog op vorming
2. Aanbrengen van strategische focus met betrekking tot de leerstoelen
3. Thematisch werken
4. Versterken van interne en externe samenwerking
5. In balans brengen van inkomsten en uitgaven

Jubileum Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte

2026 is een bijzonder jaar voor onze beweging, omdat het op 14 december 2025 negentig jaar geleden is dat de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte (VRW) is opgericht. Stichting voor Christelijke Filosofie komt voort uit deze vereniging. Aangezien de oprichting eind 1935 was, zijn de meeste activiteiten in 1936 gestart. Zo verscheen in 1936 de eerste editie van Philosophia Reformata, werd de eerste jaarvergadering gehouden en startten de eerste kringen. We zien daarom 2026 als een jubileumjaar, waarin we het negentigjarig bestaan van onze beweging vieren.

We willen het jubileum vieren op een manier die bij onze beweging past, namelijk met nadruk op inhoud. Dit betekent dat een aantal van onze activiteiten in het kader van dit jubileum staan. Er komt in december 2025 een jubileumeditie van Sophie, waarin veel aandacht is voor de geschiedenis van de vereniging en stichting. Hetzelfde geldt voor Aspecten van december 2025. In 2026 richten we ons in het kader van het jubileum op de volgende activiteiten:

- *Jubileumvideo*. We laten een video maken naar aanleiding van ons jubileum over waar we vandaan komen, wie we zijn, wat we doen en waarom dat belangrijk is. We streven ernaar om deze video te presenteren op ons jubileumcongres.
- *Jubileumcongres*. Op 18 april 2026 organiseren we een jubileumcongres. Het thema is ‘Op zoek naar wijsheid in roerige tijden’. Het programma proberen we verleden en heden met elkaar te verbinden: wat kunnen we leren uit onze eigen traditie voor grote vraagstukken van onze eigen tijd? We hebben bewust gekozen voor organisatie in april, vanwege de Maand van de Filosofie.
- *Een fysieke Algemene Ledenvergadering met een inhoudelijk onderdeel*. Afgelopen jaren is de ALV vaak online gehouden. Ter gelegenheid van het jubileum organiseren we weer

een fysieke bijeenkomst en nodigen we een spreker uit over een inhoudelijk onderwerp, zoals het in het verleden ook ging tijdens de jaarvergaderingen.
- *Start van studiekringen en cursussen*. Daarmee gaan we terug naar waar de vereniging in 1936 mee begon. De leerstoelen begonnen namelijk pas na WO-II. Tegelijkertijd doen we het op een eigentijdse manier, met zowel aandacht voor de reformatorische wijsbegeerte als voor andere stromingen van christelijke filosofiebeoefening.

Aanbrengen van strategische focus met betrekking tot de leerstoelen en thematisch werken (speerpunt 2 en 3)

De bijzondere leerstoelen christelijke filosofie zijn voor onze stichting van groot belang. Ze maken de verbinding met de universitaire wereld mogelijk, zijn van grote betekenis voor de vorming van studenten en zorgen mede voor het levend houden van de christelijk-filosofische traditie. Het vestigen en onderhouden van leerstoelen is echter wel een blijvende uitdaging. In het meerjarenbeleidsplan staat onder meer: "De eisen voor (de benoeming van) bijzonder hoogleraren worden hoger, de ruimte voor levensbeschouwelijk onderwijs kleiner evenals de ruimte voor studenten om keuzevakken te volgen. Daar komt bij dat het steeds moeilijker wordt om leerstoelen te financieren." Daarom willen we vooral inzetten op het sterker positioneren van de huidige leerstoelen, waarbij de leerstoel in Utrecht behandelen als kernleerstoel. Een onderdeel van deze positionering is het ontwikkelen van een thematisch profiel per leerstoel.

Overzicht van de leerstoelen, bijbehorende thema's en aandachtspunten voor 2026:

- Theologische Universiteit Utrecht
  - Leerstoelhouder: prof. dr. ir. Jan van der Stoep.
  - Thematisch profiel: werk en roeping.
  - Inzet in 2026: vanuit deze leerstoel wordt voor de stichting een aantal belangrijke vakken gegeven (o.a. Christelijke Filosofie vandaag). Daarnaast loopt een onderzoek naar werk en roeping, waarbij ook partners in het werkveld worden betrokken. In 2026 loopt de eerste leerstoelperiode van vijf jaar af. We zetten in op verlenging en herbenoeming. Daarnaast is extra fondsenwerving nodig voor dekking van de kosten van de leerstoel.
- Wageningen University & Research
  - Leerstoelhouder: prof. dr. ir. Jan van der Stoep.
  - Thematisch profiel: rentmeesterschap (landbouw, duurzaamheid, voedsel).
  - Inzet in 2026: de tweede leerstoelperiode van vijf jaar is in 2024 gestart. Er wordt verder gewerkt aan de thematiek van rentmeesterschap. In samenwerking met partners die de leerstoel financieel ondersteunen wordt deze thematiek vertaald naar specifieke deelterreinen. Ondertussen gaat onderwijs en onderzoek naar gerelateerde thematiek door. Jan van der Stoep begeleidt meerdere promotietrajecten.
- Erasmus Universiteit Rotterdam
  - Leerstoelhouder: prof. mr. dr. Richard Steenvoorde.
  - Thematisch profiel: geloofwaardig leven (vriendschap, worteling en verantwoordelijkheid).
  - Inzet in 2026: Richard Steenvoorde richt zich op de thematiek van vriendschap, worteling en verantwoordelijkheid. Deze thema's staan centraal in zijn onderzoek en in activiteiten voor een breder publiek. Daarnaast stelt hij ieder jaar één vrouwelijke filosoof centraal. In 2026 is dat Hannah Arendt. Haar werk

staat op verrassende wijze in gesprek met christelijke filosofie en opent nieuwe perspectieven op verantwoordelijkheid, handelen en politieke vriendschap. Richard Steenvoorde verzorgt het vak Recht, Religie en Democratie.

- Technische Universiteit Eindhoven
    - Leerstoelhouder: dr. Christine Boshuijzen-van Burken (universitair hoofddocent).
    - Thematisch profiel: ethiek van technologie (focus op AI en ethiek van militaire technologie).
    - Inzet in 2026: leerstoel bevindt zich in een opbouwfase. In 2026 staat het eerste onderwijs gepland over *Ethics of Technology in War and Peace*. De leerstoelhouder is ook actief betrokken bij de organisatie van de internationale conferentie *Reformational Philosophy*. Deze zal gehouden worden in Zuid-Korea.
- Universiteit Twente
    - Leerstoelhouder: prof. dr. Jan Hoogland.
    - Thematisch profiel: filosofie van professioneel handelen.
    - Inzet in 2026: in juni 2026 hoopt Jan Hoogland met emeritaat te gaan. We willen een afscheidssymposium organiseren in combinatie met een afscheidsrede. De leerstoel bevindt zich dus in een afrondende fase. Er zijn geen of zeer beperkte mogelijkheden om de leerstoel te verlengen. Het bestuur heeft besloten om hier dan ook niet op in te zetten.

Verbreden van ons aanbod met het oog op vorming (speerpunt 1)

Stichting voor Christelijke Filosofie wil oefenplaatsen bieden voor brede vorming, om mensen te helpen geloven en denken te verbinden. We zoeken daarbij naar vormen die activerend zijn, betrokkenheid vergroten en een brede doelgroep kunnen aanspreken. In deze notitie worden twee (relatief) nieuwe vormen uitgewerkt.

Met het verbreden van ons aanbod beogen we meerdere doelen:

- We werken aan vormen die op lange termijn houdbaar zijn, in het licht van de verwachtte afname van het aantal bijzondere leerstoelen.
- Behalve de bijzonder hoogleraren, willen we ook andere deskundigen op het terrein van christelijke filosofie mogelijkheden geven om hun kennis en kunde te delen.
- We willen onze doelgroep verbreden. Niet alleen ingeschreven studenten moeten gebruik kunnen maken van ons aanbod, maar ook andere geïnteresseerden.
- Verhogen van de participatie van betrokkenen (leden, donateurs).

In 2026 willen we (opnieuw) inzetten op de volgende activiteiten.

Podcast Diepzinnig

We merken dat onze podcast over christelijke denkers goed aanslaat en veel luisteraars trekt (tenminste 1000 per aflevering). We hebben fondsen geworven voor een nieuw seizoen en hopen in 2026 weer 8 afleveringen te maken.

Christelijke Filosofie Kringen

De vereniging voor calvinistische wijsbegeerte startte ooit met studiekringen. We willen deze oude vorm in een nieuw jasje herintroduceren. Studiekringen zijn laagdrempelig, kleinschalig,

eenvoudig te organiseren en ook activerend. Veel mensen zouden wel meer studie willen maken van bepaalde christelijk-filosofische literatuur, maar komen daar in hun eentje vaak niet toe. Ons idee is om studiekringen op te zetten rond christelijk-filosofische klassiekers. We willen faciliteren dat mensen bij elkaar komen om met elkaar gelezen werk te bespreken. Daarmee helpen we mensen om te lezen wat ze wellicht in hun eentje niet zouden oppakken en stimuleren we het leer- en verwerkingsproces.

Christelijke Filosofie Cursussen
Naast studiekringen zijn cursussen lange tijd een vast onderdeel geweest van de activiteiten van de vereniging en stichting. De cursussen werden op avonden of op zaterdagen gegeven en waren bedoeld voor leden en belangstellenden. Als je de geschiedenis van de stichting bestudeert, valt op dat het cursusaanbod in de loop van de tijd wordt overgenomen door het college-aanbod van de bijzonder hoogleraren. Behalve de voordelen die universitaire vakken met zich meebrengen, zijn er ook nadelen:

- De doelgroep wordt voor een belangrijk deel beperkt tot ingeschreven universitaire studenten. We horen regelmatig mensen uit ons netwerk die geen student zijn maar wel interesse hebben om colleges te volgen.
- Het volgen van universitaire vakken is vanwege de collegetijden vaak lastig te combineren met werk en bovendien is het volgen van losse vakken aan een universiteit kostbaar.
- De vakken kunnen vrijwel uitsluitend gegeven worden door bijzonder hoogleraren (behoudens enkele gastcolleges). Als het aantal bijzondere leerstoelen afneemt, beperkt dit sterk de keus in docenten.
- Er zijn veel officiële vereisten verbonden aan universitaire vakken (qua literatuur, eindtermen, toetsing, et cetera). Dit kan beperkend zijn in de vrijheid om een cursus op te zetten.

Om deze redenen lijkt het ons goed om het cursusaanbod buitenom de vakken van bijzonder hoogleraren weer een structureel onderdeel te maken van ons aanbod. Te denken valt aan tenminste 1 cursus (reeks colleges) per jaar.

Op dit moment maken de volgende activiteiten een vast onderdeel uit van onze jaarlijkse activiteiten:

- Christelijke Filosofie Conferentie. Een conferentie voor een breed publiek over een aansprekend thema, met lezingen en deelsessies. De conferentie in 2026 staat in het teken van het jubileum van de VRW en gaat over ‘op zoek naar wijsheid in roerige tijden’.
- Netwerkbijeenkomst voor christelijke wetenschappers. Jaarlijks brengen we christelijke wetenschappers bijeen voor verbinding en verdieping. We doen dit samen met ForumC, het kenniscentrum van IFES.
- Christelijk-filosofisch beraad. Een bijeenkomst van mensen die betrokken zijn bij christelijke filosofiebeoefening. Op die manier willen we het netwerk van christelijke filosofen versterken en inhoudelijke uitwisseling en samenwerking bevorderen.
- Summerschool samen met Stichting Thomas More.

Versterken van interne en externe samenwerking
In het meerjarenbeleidsplan worden wat interne samenwerking betreft twee concrete punten benoemd:

- We brengen betaalde medewerkers en vrijwilligers met regelmaat bij elkaar. Dat doen wij sinds enkele jaren op een informele manier door een jaarlijkse bijeenkomst met een maaltijd. Daarnaast willen we de actieve betrokkenen (bureaumedewerkers, hoogleraren, redactieleden en overige direct betrokkenen) minstens eenmaal per jaar bij elkaar brengen om ideeën uit te wisselen en samenwerking te verkennen.
- We zorgen ervoor dat de jaarplannen van de stichting in overleg met relevante betrokkenen worden vastgesteld en dat de uitvoering ervan ook als een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt ervaren.

We willen ook in 2026 de interne samenwerking blijven stimuleren. Dat zal met name gebeuren door een tweetal bijeenkomsten (in het voorjaar en het najaar), waarbij de eerste keer de focus ligt op de plannen, beleid en samenwerking en de tweede meer gericht is op inhoud (en het op dat niveau samenbrengen van mensen).

Externe samenwerking
Stichting voor Christelijke Filosofie werkt samen met de volgende organisaties:

- We werken met *IFES* samen in het organiseren van het netwerk christenwetenschappers. Daarnaast zetten we op lokaal niveau in op samenwerking tussen studentenwerkers en hoogleraren, om de verbinding met de studentenwereld sterker te maken.
- *Christelijke studentenverenigingen*.
- Met *Stichting Thomas More* organiseren we jaarlijks een Summer school aan het eind van de zomervakantie.
- Met de *CHE* onderhouden we goede contacten, in het bijzonder met het lectoraat bezieling en professionaliteit.
- We werken veel samen met de *TU Utrecht*. In de eerste plaats maken we veel gebruik van het pand in Utrecht, bijvoorbeeld voor onze jaarlijkse conferentie. Daarnaast maken we gezamenlijk de podcast Diepzinnig.
- *EFT Leuven*. SCF is valorisatiepartner van een onderzoeksproject over ethiek van technologie.

We zoeken actief het contact met verwante organisaties om in beeld te blijven en samenwerking te verkennen.

In balans brengen van inkomsten en uitgaven
In het jaar dat het meerjarenbeleidsplan werd opgesteld (2022), was er grote urgentie om te werken aan dit speerpunt. De stichting had in dat jaar een zeer groot tekort (van ongeveer 80.000 euro). Door hier actief op te sturen, is het in de afgelopen jaren gelukt om dit om te buigen. Daardoor is begin 2025 de continuïteitsreserve weer op het gewenste niveau van de uitvoeringskosten van één jaar. De doelstelling voor 2026 is om opnieuw evenwicht te bereiken.

Ambities voor fondswerving:

- Fondswerving jubileum. We koppelen de viering van het jubileum aan een aantrekkelijke actie om donateurs te werven. Daarnaast willen we in het kader van het jubileum extra aandacht geven aan de waarde van lidmaatschap van de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte. Dit willen we onder meer aantrekkelijker maken door leden meer korting te geven op deelname aan activiteiten.

- Aanvullende fondsenwerving voor dekking van de leerstoelen. Dit betreft onder meer de leerstoel in Utrecht, Wageningen en Eindhoven. We zoeken hiervoor contact met ondernemers en fondsen.
- Podcast DiepZinnig. Dit heeft verder weinig impact op de begroting, omdat extra inkomsten ook gepaard gaan met extra kosten. Er is wel een bedrag in de begroting opgenomen voor dekking van redactiewerk voor de podcast door bureaumedewerkers.
- Bij nieuwe projecten maken we een aparte projectbegroting, waarbij we ernaar streven om de projecten kostendekkend te laten zijn (inclusief dekking voor ureninzet van bureaumedewerkers).

Begroting 2026 – Stichting voor Christelijke Filosofie

	Begroting 2026	Verwachting 2025	Begroting 2025	Werkelijk 2024
BATEN				
	€	€	€	€
Donaties en giften	238.825	234.070	238.475	247.587
Overige baten	75.274	88.808	80.975	86.530
Totaal baten	314.099	322.878	319.450	334.117
LASTEN				
Directe lasten activiteiten				
Directe kosten leerstoelen	117.568	127.212	120.656	113.923
Directe kosten overige activiteiten	48.375	59.000	53.575	34.716
	165.943	186.212	174.231	148.639
Uitvoeringskosten				
Personeelskosten	110.762	112.773	113.721	104.555
Huisvestingskosten	3.525	3.066	4.800	4.469
Kantoor- en administratiekosten	12.002	11.456	12.703	11.510
Algemene kosten	2.540	1.700	2.540	1.816
Publiciteits en communicatiekosten	19.300	13.259	12.900	12.128
Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte	1.817	3.605	3.884	-138
	149.946	145.859	150.548	134.340
Totaal lasten	315.890	332.071	324.779	282.979
Tekort/overschot	-1.791	-9.193	-5.329	51.138